

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT—FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND 3, O., THURSDAY MORNING, NOVEMBER 8, 1945

LETO XLVIII—VOL. XLVIII

CHURCHILL NE MARA DATI RUSIJI TAJNOST ATOMSKE BOMBE

London. — Bivši premier Winston Churchill je izjavil v parlamentu, da bi sovjetska Rusija, če bi posedovala tajnost atomske bombe, isto obdržala zase, zato je urgiral premierja Attleja, ki obišče Washington, naj ne pritiska na Zed. države, da bi izdale te tajnosti.

"Gotov sem," je izjavil Churchill, "če bi bil položaj obrnjен okoli in bi Amerikanci vprašali dostop v ruske arzenale, da bi jim to ne bilo dovoljeno."

Omenil je tudi, da so zapadni zaveznički dali Rusiji tekom vojne mnogo svojih tajnosti, kot radar in drugo, pa da Rusi niso dali zavezničkom ničesar svojega.

NOVI GROBOVI

Josephine Vidmar

V Glenville bolnišnici je umrla Josephine Vidmar roj. Peterlin. Doma je bila iz vasi Vinovrh, fara Bela cerkev na Dolnjem, odkoder je dosegla v Cleveland pred 42 leti. Bila je članica društva sv. Marije Magd. št. 162 KSKJ. Tukaj začela sestro Ano Ponikvar, pri kateri je živila na 5710 Bonna Ave. Soprog John ji je umrl pred 13 leti.

Pogreb bo v soboto zjutraj ob devetih iz Zakravškega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in na pokopališče Kalvarijo. Naj počiva v miru, preostalim naše sožalje.

Mary Relic

Umrla je Mary Relic, roj. Miroslav. Rojena je bila v Žumberku na Hrvatskem. Tukaj začupaša soproga Elija ter otroke: Eli, Nicholas in Antonia ter brata Elija. V stari domovini začupaša brate: Miloša, Toma in Petra. Živila je na 1069 E. 66. St. Pogreb bo iz Golubovega pogrebnega zavoda, 4703 Superior Ave. Čas pogreba še ni določen.

**Za nemško prebivalstvo
je potreba 500,000 ton
živeža za to zimo**

Washington. — Ameriške vojaške oblasti v zasedeni Nemčiji so apelirale na vojni oddelek, naj odpošije 300,000 ton živeža za nemški narod v ameriški okupacijski coni. Teh 300,000 ton se bo dodalo onim 200,000 tonam živeža, ki je ostal ameriški armadi po končani vojni in s tem živežem bi se nemški narod preživel do prihodnje letine.

Za ta živež bo nemški narod sčasoma plačal, toda zaenkrat naj ga kupi vojni oddelek, pravijo. Okroglo se računa \$100 za tono živeža, torej \$50,000,000 za vsa živila, ki jih potrebuje nemški narod.

**Eisenhower je potrdil
smrtno obsodbo**

Frankfurt. — General Eisenhower je potrdil smrtno obsodo Franzu Strasserju, ki je pogmal ubiti pet ameriških letalcev, ki so se spustili iz bombnika na Čehoslovaškem. Letalci so se vdali Strasserju in trem nemškim oboroženim civilistom, nakar so jih ti hladnokrvno posrelili.

CLEVELAND 3, O., THURSDAY MORNING, NOVEMBER 8, 1945

Je morala priti pa
ženica ponj

Dallas, Texas. — Porocnik Weeks, doma iz Ranger, Texas, se je vrnil s Pacifikom, pa ni mogel domov, ker so sli vozniki busov na stavko. Pa to ga ni ustavilo. Telefoniral je svoji že ni: "Pravkar sem napravil 9,000 milj dolgo vožnjo s Pacifikom. Zdaj sem se samo 100 milj od doma, pa domov ne morem, ker avtobusi ne vozijo. Zapri mi avto in priđi pome!" V 3 urah sta se že vozila proti domu.

Do 20 nadškofov in škofov — ter do 600 duhovnikov na pogrebu

Cleveland, O. — K pogrebu nadškofov Schrembsa pride jutri v Cleveland okrog 20 škofov in nadškofov iz vseh krajev Zed. držav. Pogreba se bo udeležilo več kot 600 duhovnikov. Ker v katedrali ne bo dovolj prostora za vse ljudi, ki bi se radi udeležili pogreba, bodo pogrebni obredi raznasišči po treh radnih postajah.

Pogrebna maša bo v katedrali sv. Janeza jutri dopoldne ob 10:30. Do tedaj bo lezal pokojni vladika na mrtvaškem odru v katedrali.

V Detroitu je bil zopet poražen kandidat CIO

Detroit. — Sedanji župan Edward J. Jeffries je bil izvoljen za četrti termin. Dobil je nepričakovano večino 57,594 glasov nad nasprotnikom Richardom Frankensteinom, ki ga je podpirala politična akcija CIO.

V začetku je bil naprej Frankensteen, toda kmalu je začel dobivati večino Jeffries. To je že drugič, da je Jeffries porazil kandidata CIO. Prvič je bil leta 1948, ko je kandidiral proti njemu Frank Fitzgerald.

Udeležba pri torkovih volitvah je bila rekordna v Detroitu in volivna borba je bila prav huda, poročajo.

Darovi za begunce

V našem uradu smo prejeli naslednje prispevke v odpomočkovskem beguncem: po \$25 so darovali: Mr. in Mrs. Frank Knific, 3957 Monticello Blvd., Cleveland Heights, O. in neimenovan; po \$5: Mrs. Jera Opeka, 403 — 10. St. North Chicago, Ill. in neimenovan; \$1.50 je darovala Frances Pirman iz 15426 Calcutta Ave.

Iskrena hvala vsem skupaj v imenu slovenskih reverežev in priporočamo tudi drugim, da bi darovali po svojih močeh.

V Beli hiši ne vedo o obisku Stalina

Washington. — Predsednik Truman je postal v Moskvo četrtke sovjetski vladi ob prilikah obletne boljeviške revolucije. Tajnika Ayersa so vprašali, če je kaj resnice na tem, da je bil Stalin v Zed. državah, ali da je še vedno tukaj. Tajnik je rekel, da v Beli hiši ne vedo nič o tem.

General Patton je bil odlikovan

Bruselj. — Princ Charles, regent Belgije, je odlikoval ameriškega generala Pattona v kraljevi palaci z Leopoldovim redom.

Predlog U.S. za oblast Dardanel

Predlog podpira nekaj ruskih ciljev in zmanjša oblast Turčije nad Dardanelami. Združeni narodi naj imajo več besede tam.

Washington. — Zed. države so razvile svoj program glede bodoče kontrole nad morsko ožino Dardanelami. Po tem programu bi se nekaj zmanjšala oblast Turčije nad to sporno točko in Združeni narodi bi dobili besedo glede uporabe te morske ožine v slučaju vojne.

Po tem programu Zed. države

bi dobila Rusija nekaj več pravic v uporabi te morske ožine, ki veže Črno morje z Sredozemskim. Vendar bi tudi Rusija tem ne bi dobila vsega, kar zahteva. Predvsem Zed. države niso za to, da bi imela Rusija vojaško bazo ob Dardanelah.

Ta program je dal v javnost državni tajnik Byrnes na predvečer dneva, ko poteče nenapadna pogodba med Rusijo in Turčijo in glede katere se je Rusija že pred več mesecih izjavila, da je v isti obliki ne želi obnoviti.

Mr. Byrnes pove, da je pisal Turčiji glede Dardanel sledično željal Zed. držav.

Ta morska ožina naj se odpre za uporabo trgovskim ladjam vsem narodom. Kakor je določa zdaj, Turčija to ožino lahko zapre preko bojnim lajdjem vsake bojujoče države, kar je v velikem oviro Rusiji v slučaju vojne.

Bojnim lajdjam zunanjih držav je zabranjen prehod skozi Dardanele razen, če ta prehod dovolijo Združeni narodi.

Namesto Lige narodov, ki je odobrila pakt glede uporabe Dardanel, naj se ta oblast izroči Združenim narodom.

Turčija še ni odgovorila, če sprejme ta predlog glede Dardanel, toda Mr. Byrnes je izjavil, da ima glede tega mnogo upanja, ker sicer tega predloga ne bi dal v javnost.

**Razne vesti od
naših borcev
v službi
Strice Sama**

Bivši korporal ameriške armade in zdaj "Mr." Max F. Traven, se kar dobro počuti v civilni obleki potem, ko mu je Stric Sam izročil časten "urlaubarski pos." S svojo ženko Carolo sta prišla iz taborišča Gordon, Georgia in stanujeta na 1249 E. 67. St. V nekaj tednih bo Max prijet zopet za svoje prejšnje delo kot gl. pomožni tajnik Slovenske dobrodelenne zveze. Mr. Traven je izvrstna delovna moč za gl. urad SDZ.

Pfc. Tony Gabrenja iz 1148 E. 72. St. ima zdaj nov naslov in sicer: Pfc. Tony Gabrenja,

35529906, 1646 S.C.U. Det. 1, P.W. Camp, Lemont Base, Cal.

Mr. in Mrs. A. Orehek, 1264

Razne drobne novice iz
Cleveland in pa
te okolice

Po pismo naj pride—

Pri nas imamo pismo za neko Helen Petach, ki je baje živel na Lucknow Ave. Piše ji Ana Košir iz Avstrije.

Nov naslov Mrs. Novak—

Mrs. Albina Novak, urednica Zarje, se je preselila na 6516 Bonna Ave. Telefona v novem stanovanju zaenkrat še nima.

V Florida —

Poznana Mr. in Mrs. Felix Surz iz 936 E. 185. St. odpoveduje danes v Florida, kjer bo sta preživel zimo v toplem podnebju. Ž njima gre tudi vnuk Louis Drasler Jr., ki bo tam pojavil v šolo. Želimo jim srečno pot.

Važna seja nočo—

Nočo po cerkveni pobožnosti bo seja Oltarnega društva fare sv. Vida. Pridite v velikem številu ne samo članice, ampak vse katoliške žene, da se vpisete v to kristolito društvo, ki je tako potrebno za faro.

Jože pošilja note—

Naš zastopnik Jože Grdin je še vedno pridobil na delu. Te dni je bil v Waukeganu, odkoder nam je poslal že 23 novih narodnikov. Prav lepa hvala vsem Waukegančanom, ki so mušli tako prijazno na roko. Te dni odide Jože v Milwaukee, Wis., ter bo tudi tam obiskal nekaj naših rojakov. Naroča vsem skupaj najlepše pozdrave s potovanja. (Jože, v Indianapolisu, Indiana, vprašujejo, kdaj bo prišel k njim.)

Pismo od brata—

Mr. Antonija Šustar iz 20531 Lindberg Ave., v Euclidu je prejala pismo od brata Lojzeta Grilj iz Velike vasi, župnija Moravče. Brat piše, s kakšnim veseljem je prejel njen pismo po tako dolgem času. Trikrat je stal že pred puškami na smrt obsojen, pa vselej je srečno ušel. Zdaj bi prišel najraje v Ameriko, tako se mu je doma vse zamerilo. Piše tudi, da je pri sv. Križu in Zagorici vse požgano, tudi cerkev in župnišče ter šola. Mežnarja Janeza in Pavla od sv. Miklavža so ustreli, drugi so pa ušli. Revščina je neznošna in trpljenje, ki so ga morali prestati, se ne more popisati.

Pismo iz Trsta—

Josip in Mary Gombach, 22294 Arms Ave., Euclid, sta dobila pismo od nečaka Karla Gombac iz Trsta. Piše, da so oči umrli 22. jan. 1945. Ves čas vojne jih je bodril, naj se borijo za svoje pravice in za svoj materin jezik, zdaj mu pa ni bilo ušeno, da bi dočakal konec vojne. Slovenci so v Trstu prestali silno gorja od fašistov. Na cesti nit slovensko niso smeli govoriti. Štirje bratje od Gombacove družine so zbežali v hrib in so se borili proti sovražniku. Dosti mladih fantov je padlo. Brat Avgust je prišel skrivaj, da je koprolil mrtvega očeta na petih tovarnah. Včeraj so se že začeli vračati delavci na delo.

**Delavci pri Goodyear so
nazaj na delu**

Akron. — Nesporazum med unijo in Goodyear Tire & Rubber Co. radi delovnih ur je bil poravnjan v vseh petih tovarnah. Včeraj so se že začeli vračati delavci na delo. Brat Avgust je prišel skrivaj, da je koprolil mrtvega očeta na petih tovarnah. Tamen okrog sv. Jakoba so bombe dosta razdejale, skoro povsod so okna razbita, zima pa pred vratimi. Piše tudi, da je v Trstu zelo slablo in če bo šlo tako naprej, bodo ljudje še od lakote umirali.

DAJ BRAT, DAJ SESTRA, SPOMNI
SE BEGUNCEV S KAKIM
DOLARJEM

KRALJICA DAGMAR

ZGODOVINSKI ROMAN

"Od kod, če smemo vprašati, svoj glas kar najprijeznejše je častiti oče?"

"S Češkega."

Bratje so se vnovič spogledali in vedeli zadostno, kdo je ta mož, ki jim ponuja službe na svojem dvoru.

"Ali ti lahko že zdaj v kakem oziru koristimo, častiti oče —?"

Najstarejši Černinovec se je kazal kar najpokornejšega se je mogel in se zopet dvorljivo priklonil.

"Ali hočete? — Samo kako?"

"Jaz vem, častiti oče ... Zasedimo svatovski sprevod, pridružimo se mu, in potem si si lahko svest, da ne ubežijo tvoji pasti."

"Velja, gospodje Francozi!"

"Samonekaj te prosim."

"Naj se nihče izmed tvojih ljudij ne pokaže na obrežju. Obenem bomo potrebovali od tebe popotni list, da bomo v takojšnjem kraju varni."

Bratom Černinom so zažarale oči še v večji radosti kakor Valdemaru. Tako Premislovi kriji vendar izkažejo uslugo. Vendar njihova pota in napor niso bili zaman. Kdo bi mogel bolj gotovo nego oni obvarovati svatovski sprevod vnearnosti, katera je pričakovala vse? Samo da bi dobili konje, ki bi leteli kakor veter! In po kateri strani se vracača kraljevska soprona na otok?

Za nekaj časa so leteli v smeri proti Roedbi trije jezdenci, kakor da se velikanski ptiči dotikajo s temnimi perutnicami tal.

In komaj so odjezdili, je obstal pred škofom Valdemarom vitež s spuščenimi naličjem, celada na njegovi glavi je bila iz temnega, kaljenega jekla, oblek težak, na vitezovih prsih čudno znameje: človeško srce, predto z božacem, brušenim na slični strani ... Vitez na istem vracu je prisel, kakor da je paci iz ciblakov. Valdemar se ga je skoro prestrašil. Tudi je stopil nekaj korakov nazaj in se očaril po brodnikih, ki so stali ne gležišči v pazno gledali v daljavo, če se ne vračajo ladje, poslane na poizvedovanje.

"Kaj hočeš od mene?"

Valdemar je vprašal neznanca z nekako temnim glasom in v danskem jeziku.

"Ti si z razmerami v svoji domovini nezadovoljen."

Tujec je govoril tudi v danskem jeziku, dasi je bilo dobro poznati, da ta jezik ni njegova materinščina.

"Ali ti je kaj na tem?"

"Je!"

Vitez v opravi iz temnega, kaljenega jekla se je nagnil tesno k škofu.

Valdemar je že segel po meču.

"Le pusti svoje orožje in nožnice; proti meni ga ne boš potreboval!"

"Kdo si in kaj hočeš?"

"Sem sovražnik danskega kralja in biti hočem tvoj zavezniki."

"Vendar mi prej povej, kdo si?"

Škof Valdemar je zmehčal.

VSE KARKOLI
se potrebuje od zobozdravnika, bodisi izvlečenje zob, puljenje zob in enako, iahko dobite v vase polno zadovoljstvo pri dr. Zupniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas dopušča. Uradni naslov:

DR. J. V. ZUPNIK
6131 St. Clair Ave.

Nad North American banko in nad prodajalno žganja.

Vhod na 62. cesti, Knausovo poslopje.

(Nov. 6, 8.)

stričeva roka . . ."

"Ti ga sodiš prezgodaj."

"Daj Bog, da bi ga sodil prezgodaj. Rad bi ga prosil odpuščenja!"

Mladi kralj se je nehote ozrl po svojem moštvu, s katerim pristane k bregovom, računačoč, če se bo mogel z njimi prvič meriti s stricem. Roedbi, kjer stopi na suho, ne morebiti daleč.

"Nekdo nam gre naproti." Gospod Strange je pristopil k kralju.

Ali ti ni dovolj, da hočem biti tvoj privržence, kakor bi bil tvoj rodni brat?"

"Neznanec je v važnih zadevah težko zaupati!"

"Zaupanje te ne prosim, dokler se o njem ne prepričaš! — Vedi samo, da sem vitez . . ."

Škof Valdemar bi bil v tem času sprejel za zaveznika Bog ve koga in zato tudi tega tujeva odklonil.

To noč sta goreli dve mesteci kaki dve ure od tod. Ribičemista hoteli odpreti vrat, na kar so si ji odprli sami.

In dim teh dveh mestec je videl drugi dan mladi danski kralj . . . Valil se je, gnan od vetrov, nad morskimi valovi svatovskemu spremstvu naravnost v obraz.

Geslo upora že od nekdaj najhitrejše požene korenine, — in kakor že povedano, so na obrežjih tlele iskre še izza prejšnji let . . .

IX.

V smeri proti Laalandu je olio morje pokrito z ladijami, nič drugače, kakor če se drugekrot vračali Danci iz zmagoščavnih bojev in peljali seboj plen, da so se pod njim skoro potapljalje ladije. Z ladji se je razlegalo veselo petje, katero so nosili vetrovi od bregov k bregovom . . . Na ladijah je nad jambori veselo vihral po vetrov papor poleg papora.

Kralj Valdemar je peljal tod nevesto izpred oltarja v očetovski grad.

Toda on sam je bil otožen, njegovo čelo je bilo pokrito z oblakom, njegove oči vprte v sive oblake, katerih je bilo tem več, čim bolj so se bližali obrežju . . . In gostili so se kakor novembarske megle, dasi je bilo okoli njih na poldanski in na polnočni strani čisto, skoro prezmadežno nebo.

Kraljeva nevesta se ni niti za trenotek ganila od njega.

"To je dim požara . . ."

"Ti si preveč nemiren."

Kraljica je "vzela kraljevo desnico v svojo roko, kakor da ga hoče iztrgati iz temnih mislij."

"Pripravi se na čuden sprejem duša moja . . ."

"Vse prenesem — rada — potrežljivo—."

"V teh strašnih oblakih tiči

"Moj stric . . . Ali me že ne more dočakati?"

"Ribiči in brodники na obrežju so se uprli vsi . . . Padete jim

"In zakaj?"

"Tvoj stric te tam pričakuje."

"Moj stric . . . Ali me že ne more dočakati?"

"Ribiči in brodники na obrežju so se uprli vsi . . . Padete jim

"Tujci so prišli po vrveh na krov kraljeve ladije, ne brez težav."

"Kralj, ne pljuj proti Roedbi, izogni se otoka."

"Deponirajte del vašega čeka na hranilni vlogi pri

"In zakaj?"

"Tvoj stric te tam pričakuje."

"Ribiči in brodники na obrežju so se uprli vsi . . . Padete jim

"Kralj, ne pljuj proti Roedbi, izogni se otoka."

"Deponirajte del vašega čeka na hranilni vlogi pri

"In zakaj?"

"Tvoj stric te tam pričakuje."

"Ribiči in brodники na obrežju so se uprli vsi . . . Padete jim

"Kralj, ne pljuj proti Roedbi, izogni se otoka."

"Deponirajte del vašega čeka na hranilni vlogi pri

"In zakaj?"

"Tvoj stric te tam pričakuje."

"Ribiči in brodники na obrežju so se uprli vsi . . . Padete jim

"Kralj, ne pljuj proti Roedbi, izogni se otoka."

"Deponirajte del vašega čeka na hranilni vlogi pri

"In zakaj?"

"Tvoj stric te tam pričakuje."

"Ribiči in brodники na obrežju so se uprli vsi . . . Padete jim

"Kralj, ne pljuj proti Roedbi, izogni se otoka."

"Deponirajte del vašega čeka na hranilni vlogi pri

"In zakaj?"

"Tvoj stric te tam pričakuje."

"Ribiči in brodники na obrežju so se uprli vsi . . . Padete jim

"Kralj, ne pljuj proti Roedbi, izogni se otoka."

"Deponirajte del vašega čeka na hranilni vlogi pri

"In zakaj?"

"Tvoj stric te tam pričakuje."

"Ribiči in brodники na obrežju so se uprli vsi . . . Padete jim

"Kralj, ne pljuj proti Roedbi, izogni se otoka."

"Deponirajte del vašega čeka na hranilni vlogi pri

"In zakaj?"

"Tvoj stric te tam pričakuje."

"Ribiči in brodники na obrežju so se uprli vsi . . . Padete jim

"Kralj, ne pljuj proti Roedbi, izogni se otoka."

"Deponirajte del vašega čeka na hranilni vlogi pri

"In zakaj?"

"Tvoj stric te tam pričakuje."

"Ribiči in brodники na obrežju so se uprli vsi . . . Padete jim

"Kralj, ne pljuj proti Roedbi, izogni se otoka."

"Deponirajte del vašega čeka na hranilni vlogi pri

"In zakaj?"

"Tvoj stric te tam pričakuje."

"Ribiči in brodники na obrežju so se uprli vsi . . . Padete jim

"Kralj, ne pljuj proti Roedbi, izogni se otoka."

"Deponirajte del vašega čeka na hranilni vlogi pri

"In zakaj?"

"Tvoj stric te tam pričakuje."

"Ribiči in brodники na obrežju so se uprli vsi . . . Padete jim

"Kralj, ne pljuj proti Roedbi, izogni se otoka."

"Deponirajte del vašega čeka na hranilni vlogi pri

"In zakaj?"

"Tvoj stric te tam pričakuje."

"Ribiči in brodники na obrežju so se uprli vsi . . . Padete jim

"Kralj, ne pljuj proti Roedbi, izogni se otoka."

"Deponirajte del vašega čeka na hranilni vlogi pri

"In zakaj?"

"Tvoj stric te tam pričakuje."

"Ribiči in brodники na obrežju so se uprli vsi . . . Padete jim

"Kralj, ne pljuj proti Roedbi, izogni se otoka."

"Deponirajte del vašega čeka na hranilni vlogi pri

"In zakaj?"

"Tvoj stric te tam pričakuje."

"Ribiči in brodники na obrežju so se uprli vsi . . . Padete jim

"Kralj, ne pljuj proti Roedbi, izogni se otoka."

"Deponirajte del vašega čeka na hranilni vlogi pri

"In zakaj?"

"Tvoj stric te tam pričakuje."

"Ribiči in brodники na obrežju so se uprli vsi . . . Padete jim

"Kralj, ne pljuj proti Roedbi, izogni se otoka."</p